

Spinnerijen zijn missing link in het Vlaamse vlasverhaal

Jan Bart Van In, hoofdredacteur

Het duurzame imago en het regionaal verankerde circuit van de vlasverwerking kent een hiaat: sinds 2013 wordt er in ons land geen vlagaren meer gesponnen. Deze activiteit (een cruciale schakel in het hele proces) is verplaatst naar Oost-Europa en vooral naar China en Indië. Is het echt niet langer haalbaar/rendabel om in Vlaanderen nog vlagaren te spinnen?

Vezelgaren spinnen is het machinaal ineendraaien van losse vlasvezels tot draad, die zo bruikbaar wordt in het daaropvolgende weefproces. Het spinnen van vlasvezels is een vitale schakel in de hele keten van de verwerking van dit edele gewas.

Vlaanderen kende een lange traditie in het spinnen van vlas, met roemruchte namen zoals de spinnerij **Vandeputte & Röthlisberger** (failliet in 2000) en **Etablis Stanislas Cock nv** (in vereffening in 2013), beide uit Lokeren. **La Société La Lys** uit Gent (met ooit 3.000 werknemers in het begin van de 20e eeuw) sloot reeds in 1960 de deuren.

In Kortrijk was **Linière de Courtrai** decennialang een naam als een klok in de sector. De onderneming startte in 1864 onder impuls van de familie Goethals en was op haar hoogtepunt, in de jaren '50 van de vorige eeuw, werkgever voor ruim 100 medewerkers. In de jaren '80 van de vorige eeuw kwam het bedrijf in problemen en strandde in september 1992 in een falings. Het jaar daarvoor was er nog een 50-tal medewerkers aan de slag.

Vlasverwerker Jos Vanneste nv uit Harelbeke nam vervolgens de spinnerijactiviteit van Linière de Courtrai over om ze op veel kleinere schaal verder te zetten.

CEO Alex Vanneste: "Die activiteit spitste zich toe op gespecialiseerd maatwerk in zeer kleine series. Daar was een

15-tal medewerkers bij betrokken, maar we kenden nogal wat economische werkloosheid. In 2013 heb ik deze kleine afdeling gesloten. Door de hoge loonkosten kunnen we immers geen standaard vlagarens meer spinnen in onze contreien. De nicheproducten die we toen nog maakten, werden door het verdwijnen van veel van onze klanten in Europa ook niet meer naar waarde geschat.

We hebben dan ook beslist om vanaf 2013 volledig in te zetten op onze kernactiviteit: vlasvezelproductie en handel in grondstoffen. Zo kopen we onder meer vlagarens aan bij klanten in Azië aan wie we vlasvezel verhandelen. We sluiten op die manier de cirkel." Waarom is het niet langer haalbaar om in ons land vlas te spinnen terwijl er anderzijds wel nog een katoenspinnerij (European Spinning Group) met succes actief is in Zuid-West-Vlaanderen?

Alex Vanneste: "Vlas verspinnen is veel arbeidsintensiever dan katoen verspinnen, omdat het spinprocedé nat is en veel minder automatisatie toelaat. Tegelijk is ook het volume te klein. Daardoor kan je dat bij ons niet rendabel maken."

West-Vlaamse aanwezigheid in Polen

Bart Vandamme, co-CEO van vlasweverij Libeco-Lagae uit Meulebeke, de grootste Belgische klant van de vlasspinnerijen, beaamt: "We kunnen de spinnerijen inderdaad niet langer meenemen in het verhaal van de lokale vlasproductie

in Vlaanderen, want op vandaag zijn er geen meer in ons land. Het verspinnen van vlas is vooral een Chinese en Indische aangelegenheid geworden omwille van de loonkost. De resterende (Oost-)Europese vlasspinnerijen kan

men jammer genoeg nog op één hand tellen. Wij werken met al deze Europese vlasspinnerijen.”

Een West-Vlaamse speler die wel nog actief is in de niche van de vlasspinnerij, is de familie Lambrecht uit Sint-Eloois-Vijve. **Spinnerij Lambrecht Gebroeders** nv vervaardigde tot begin 1998 nog vlagarens in haar West-Vlaamse atelier, maar later dat jaar werd de productie overgebracht naar het dochterbedrijf in **Oekonek in Polen**. Die staat onder leiding van **Albrecht Lambrecht**, terwijl zus Elisabeth Lambrecht vanuit Sint-Eloois-Vijve het commerciële luik behartigt. Maar ook die activiteit staat onder zware druk,

want de jongste jaarrekening van de Belgische vennootschap (afgesloten eind september 2018) ging diep in het rood.

Liflax nv, de holding van de familie Libeert, de ondernemers achter weverij Libeco-Lagae, engageert zich, sinds begin april 2019, via een financiële injectie, voor het bestendigen van de spinnerij van Lambrecht in Polen. Dit uiteraard in functie van de continuïteit van de levering van grondstoffen aan Libeco en aan de overige Belgische en Europese weverijen.

Bart Vandamme: “De meeste Europese spinnerijen hebben het moeilijk om het hoofd boven water te houden. Zij

kunnen immers de recente uitzonderlijke stijgingen van de grondstof niet volledig doorrekenen in de garenprijs, waardoor hun marges zwaar onder druk staan. Daarbij hebben de meeste spinnerijen hun (goedkopere) voorraad reeds opgebruikt zodat zij nu volledig afhankelijk zijn van de huidige, ongunstige marktprijs. Wij duimen voor een goede oogst dit jaar, zodat de prijs van het vlas terug naar een aanvaardbaar niveau daalt. Er zijn alvast meer hectaren uitgezaaid en de weersomstandigheden waren tot nu toe gunstig voor een goede oogst.”

(foto Libeco)